

DJF-temadag: Dræning- status og udfordringer set fra jordbundens synspunkt.

Vi blev klogere på sammenhængen mellem grødeskæring og vandstand i en række år, og blev mindet om, at en sideeffekt af dræningen på Lolland var udryddelse af Malaria (Lollandsk feber). Den nuværende dimensionering af dræn bygger på nedbørsvurderinger fra 30'erne. Det faktiske dræningsbehov er vanskeligt at vurdere, blandt andet for en række historiske opgørelser har et tvivlsomt grundlag.

To præsentationer omhandlede forhold i skove. På den ene side ser det ud til, at det tager meget lang tid før dræn under skovrejsningsområder ophører med at virke (>40 år), men en vis reduceret effekt kunne dog observeres. Til gengæld ses betydelige ændringer i redox-forholdene i skovsump i forbindelse med nedbør, og det kan tænkes at påvirke rødder negativt og have betydning for denitrificering og lattergasproduktion.

På landbrugsjorden har dårlig dræning en markant effekt på udbyttet, bl.a. på grund af denitrifikation af forsinket jordbehandling/såning. Drænene er direkte forbundet til overfladen via makroporer, der kan transportere stærkt sorberende stoffer og partikulært materiale til overfladevand. Drænafstrømningen blev forsøgt modelleret med EvaCrop og en lineær reservoir-model, og målt drænafstrømning blev anvendt til kalibrering af en oplandsmodel, dog med begrænset succes.

Mødet sluttede med en fælles diskussion, der belyste forskellige problemstillinger:

1. Der er behov for at estimere det fremtidige dræningsbehov på basis af ny information, der tager hensyn til klimaændringer (inklusive den nuværende højere nedbør end den, der ligger til grund for dræningsdimensioneringen), men også de arealændringer, der foregår, ikke mindst udtagning af lavbundslande. Dette emne inkluderer implicit et behov for at estimere den aktuelle drænstatus.
2. Det er behov for en vurdering af den samfundsmæssige "økonomi" i dræning. En sådan vurdering skal mindst omfatte effekter af dårlig dræning på udslip af klimagasser (N_2O , CO_2), kulstofbalance, udbytter, jordstruktur/traficcability og hydrografer. Hvor ligger det omkostningseffektive balancepunkt?
3. I forbindelse med emissionsbaseret landbrug vil der blive et særligt behov for at kende til drænenes præcise beliggenhed (metoder?), for at klarlægge de forskellige strømningsvejes betydning og at identificere virkemidler, der kan mindske udvaskningen (direkte) til dræn.
4. I forbindelse med virkemidler til brug i åerne er der behov for en bedre forståelse af samspillet mellem grødeskæring og andre tiltag på vandløbsøkologien. Træer ved vandløb (Riverine forests) synes at være et tabubelagt virkemiddel i Danmark, men meget brugt andre steder og medvirker ved skyggevirkning til at begrænse grødevækst. Yderligere er der et stort behov for at få klarlagt udbredelse og effekter af hævet vandstand.
5. Effekten af sløjfning af dræn ved arealomlægninger til skov og naturarealer er kun begrænset belyst.

Det var gruppens samlede erfaring, at det er vanskeligt at rejse penge til forskning inden for dette område, selv om emnet har været meget omdiskuteret i forbindelse med vandplanerne. Vi mener, at et større projekt, der kan dække flere af disse aspekter samtidigt, ville være en hensigtsmæssig måde at komme videre, selv om det væsentligste "salgspunkt" udadtil synes at være klimagasserne. Det blev foreslået, at private fonde, som f.eks. den nye Kann-fond, kunne være mulig finansieringskilde.